

ONTWERP VAN DECREET INZAKE MAATREGELEN TER VERLAGING VAN DE KOSTEN VAN DE AANLEG VAN ELEKTRONISCHE-COMMUNICATIENETWERKEN MET HOGE SNELHEID EN TOT WIJZIGING VAN DIVERSE DECRETEN

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Dit decreet beoogt de gedeeltelijke omzetting van de Europese Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid (verder 'BBC-Richtlijn').

2. Situering

2.1 Probleemstelling

De Europese Unie heeft de BBC-richtlijn aangenomen omdat de uitrol van vaste en draadloze elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid in de hele Unie aanzienlijke investeringen vergt, waarvan een significant deel gaat naar civieltechnische werken. Een groot deel van die kosten ontstaat doordat de uitrol op een aantal punten inefficiënt is als gevolg van een onderbenutting van bestaande passieve infrastructuur (zoals kabelgoten, leidingen, mangaten, straatkasten, palen, masten, antenne-installaties, torens en andere ondersteunende constructies), gebrek aan coördinatie van civiele werken, belastende administratieve vergunningsprocedures en knelpunten bij de aanleg van netwerken in gebouwen. Dit veroorzaakt hoge financiële drempels, vooral in plattelandsgebieden.

Maatregelen voor een efficiënter gebruik van bestaande infrastructuur die beogen de kosten omlaag te brengen en obstakels bij de uitvoering van nieuwe civieltechnische werken uit de weg te ruimen, kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot een snelle en uitgebreide aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid, zonder dat dit ten koste gaat van doelmatige concurrentie, en zonder het nadelig beïnvloeden van de veiligheid, de beveiliging en het soepel functioneren van de bestaande publieke infrastructuren.

Daarom heeft de BBC-Richtlijn als doelstelling om de kosten van de aanleg van telecominfrastructuur te beperken door:

- Gezamenlijk gebruik van en informatie over bestaande fysieke infrastructuur van andere nutssectoren;

- Een efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke breedbandinfrastructuur door meer coördinatie van werken, afgestemde vergunningsprocedures en het proactief voorzien van voor breedband bestemde binnenhuisinfrastructuur.

De BBC-richtlijn geeft invulling aan een doelstelling van de Digitale Agenda om tegen 2020 alle Europeanen toegang te geven tot veel sneller internet (30 Mbps of meer) en ten minste 50 % van de Europese huishoudens toegang te geven tot een internetverbinding van meer dan 100 Mbps. Deze doelstelling werd bevestigd in één van de 3 pijlers van de Digitale Eengemaakte Markt: " an environment where digital networks and services can prosper".

De BBC-richtlijn verplicht de omzetting in nationale wetgeving tegen 1 januari 2016 (met toepassing ervan vanaf 1 juli 2016).

2.2. Belgische context

Deze BBC-richtlijn houdt verband met andere Europese richtlijnen inzake elektronische-communicatienetwerken: Europese Richtlijnen 2002/19/EG (de 'Toegangsrichtlijn'), 2002/20/EG (de 'Machtigingsrichtlijn'), 2002/21/EG (de 'Kaderrichtlijn'), 2002/22/EG (de 'Universele dienstrichtlijn') en 2002/77/EG (de 'Mededingingsrichtlijn'), waarbij de omzetting vooral op het federaal niveau (m.b.t. telecom) maar ook op Vlaams niveau (m.b.t. omroep) is uitgewerkt. Het BIPT (FOD Economie) nam daarom in het kader van de BBC-richtlijn het initiatief om een samenwerkingsakkoord uit te werken. Dit samenwerkingsakkoord regelt in hoofdzaak de oprichting van een Interfederale Geschillen Commissie ('IGB').

De bepalingen uit de BBC-richtlijn raken (in tegenstelling tot de andere vermelde richtlijnen) heel wat regionale bevoegdheden.

De BBC-richtlijn bevat verplichtingen in hoofde van exploitanten van bepaalde netwerken ten voordele van aanbieders van elektronische-communicatienetwerken. De netwerken, die onder het toepassingsgebied van de BBC-richtlijn vallen, omvatten zowel netwerken, die onder federale wetgeving vallen als netwerken, die onder regionale wetgeving vallen. Federaal gaat het om:

- de elektriciteitsnetwerken die vallen onder de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;
- de gasnetwerken die vallen onder de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;
- de communicatienetwerken die vallen onder de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.

In het kader van deze bevoegdheden werkt de federale overheid aan een aanpassing van de boven vermelde wetten.

Wat Vlaanderen betreft, gaat het om:

- de elektriciteits- en gasnetwerken die vallen onder het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid;
- de wegen, waterwegen, havens, luchthavens en de Lijn;
- straatverlichting;

- de netwerken voor de productie, het transport of de distributie van water met inbegrip van de verwijdering of verwerking van afval- en rioolwater en drainagesystemen;
- de communicatienetwerken die vallen onder het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie (verder het 'Mediadecreet').

Het instrumentarium dat de BBC-richtlijn inzet voor het uitwisselen van informatie en de coördinatie van civiele werken leunt aan bij systemen, die op Vlaams niveau al bestaan op grond van:

- het decreet van 14 maart 2008 houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen (verder het 'KLIP-decreet'). Dit decreet heeft tot doel de directe en indirecte milieuschade, de economische schade (waaronder de schade aan de leidingen zelf) en de risico's inzake veiligheid en gezondheid ingevolge schade aan kabels en leidingen door grondwerken te voorkomen, dit door de informatie over kabels en leidingen beter te ontsluiten en uit te wisselen;
- het decreet van 4 april 2014 houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest (verder het 'GIPOD-decreet'). Dit decreet heeft tot doel de informatiestromen, gerelateerd aan het proces van een geplande inname van de openbare weg in het Vlaamse gewest, te optimaliseren en op die manier de hinder voor de maatschappij in haar geheel en de weggebruikers in het bijzonder te beperken.

Het vergunningenbeleid voor de civiele werken tot slot is ook een zuiver Vlaamse bevoegdheid, die vervat zit in de volgende regelgeving:

- het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993, dat in de artikelen 40 tot en met 43 bis het privaatief gebruik van het domein van de wegen, de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken regelt (verder het 'Retributiedecreet');
- het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed dat bepaalde handelingen aan of in beschermde goederen onderwerpt aan een toelating (verder het 'Onroerend Erfgoeddecreet');
- de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, dat een stedenbouwkundige vergunning verplicht voor bepaalde civiele werken. Deze stedenbouwkundige vergunning wordt vanaf 23 februari 2017 vervangen door een omgevingsvergunning, in uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

3. Inhoud

3.1 Recht van toegang

De BBC-richtlijn voorziet in artikel 3 dat de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische-communicatienetwerken toegang verlenen tot hun bestaande infrastructuur met het oog op de aanleg van elektronische-breedbandcommunicatienetwerken.

Dit artikel kan niet sector per sector omgezet worden omdat:

- 1) niet elke sector eigen regelgeving heeft. Dit geldt bijvoorbeeld voor wegen, waterwegen, havens en luchthavens;
- 2) niet elke bestaande sectorspecifieke regelgeving aanknopingspunten heeft voor dit recht:
 - zo beoogt het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid de werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt en de continuïteit van de energievoorziening te verzekeren, de interconnectie van energienetwerken te bevorderen en energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energie te stimuleren. Het artikel 4.1.27 bevat specifieke bepalingen voor de aanleg van leidingen/kabels van de sector zelf, maar niets voor medegebruik door anderen;
 - de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging beoogt vooral verontreiniging tegen te gaan. Het bevat daarom vooral financiële regelingen voor het zuiveren van water of heffingen op het verontreinigen van water, en regelt de rol van de waterzuiveringsmaatschappijen hierin.

Daarom wordt artikel 3 van de BBC-richtlijn sector-overkoepelend omgezet in dit decreet in de artikelen 4 en 5.

3.2. Transparantie van bestaande infrastructuur

Artikel 4 van de BBC-richtlijn legt de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische-communicatienetwerken op informatie uit te wisselen over hun bestaande infrastructuur met andere aanbieders van elektronische-communicatienetwerken.

Voor ondergrondse infrastructuur is deze informatie al beschikbaar via het Vlaamse Kabel en Leidingen Informatie Portaal (verder 'KLIP'). Informatie over een groot deel van de bovengrondse infrastructuur wordt in de praktijk ook al uitgewisseld. Samen met een KLIP planaanvraag wordt immers ook een extract van het Grootschalig Referentiebestand meegegeven, dat al veel bovengrondse infrastructuur omvat. Ook het federale Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt (verder 'KLIM') bevat een deel van de bovengrondse infrastructuur, zoals bv. de hoogspanningsmasten.

Om de bovengrondse infrastructuur volledig te vatten, wordt bijkomend een artikel 6 in dit decreet ingeschreven. Er is voorzien dat eventuele informatie, die in KLIP ontbreekt, op verzoek moet aangeleverd worden, dit conform de bepalingen van de BBC-richtlijn. Dit recht wordt bijgevolg niet verankerd in het KLIP-decreet, om een te grote impact op het KLIP te vermijden.

Artikel 4 van de BBC-richtlijn verplicht de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische-communicatienetwerken daarenboven om inspecties ter plaatse van hun infrastructuur toe te laten. Omdat ook deze verplichting niet kadert in het opzet van het KLIP-decreet, wordt dit, los van bestaande decreten, in dit decreet geregeld in artikel 7.

3.3. Coördinatie van civiele werken

Artikel 5 van de BBC-richtlijn legt netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische-communicatienetwerken de coördinatie van hun civiele werken op met de werken van aanbieders van andere elektronische-communicatienetwerken, wanneer de werken van de eersten geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld zijn gefinancierd.

Het GIPOD-decreet verplicht alleen een vraag tot synergie, maar verplicht de coördinatie op zich niet. Anderen hebben de vrijheid hier al dan niet op in te gaan. Om artikel 5 van de BBC-richtlijn te kunnen realiseren, voert afdeling 5 van dit decreet hiertoe een wijziging door van het GIPOD-decreet.

3.4. Transparantie betreffende geplande civiele werken

Artikel 6 van de BBC-richtlijn verplicht de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische-communicatienetwerken tot transparantie over hun lopende of geplande civiele werken naar de andere aanbieders van elektronische-communicatienetwerken toe.

Ook dit artikel wordt via een wijziging van het GIPOD-decreet omgezet, gezien de nauwe band met civiele werken.

3.5. Vergunningsprocedures

Artikel 7 van de BBC-richtlijn stelt een maximale termijn van 4 maand in voor het verlenen van een vergunning voor de aanleg van elementen van elektronische-communicatienetwerken en verplicht bij weigering, een gemotiveerde beslissing. Een verlenging van de termijn met maximaal nog eens 4 maand kan wel, mits behoorlijke motivering.

De termijnen voor de vergunning volgens het Onroerend Erfgoeddecreet en de toelating volgens het Retributiedecreet overschrijden de maximale termijn van 4 maand niet. De stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning kan voor de aanleg van buisleidingen in open sleuf of randvoorzieningen, buiten de openbare weg in beschermd gebied of langer dan 10km, waarbij een MER moet opgesteld worden, de termijn van 4 maand overschrijden. Deze overschrijding vloeit o.a. voort uit Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gewijzigd bij Richtlijn 2014/52/EU. Deze uitzondering op de maximale termijn zal gecommuniceerd worden aan de Europese Commissie.

De verplichting van een gemotiveerde beslissing, gebaseerd op objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria wordt via een wijziging van het Retributiedecreet en het Onroerend Erfgoeddecreet, gerealiseerd in de artikelen 13 en 18 van dit decreet.

3.6. Fysieke binnenhuisinfrastructuur

Artikel 8 van de BBC-richtlijn verplicht bij nieuwbouw en belangrijke renovaties, waarvoor vergunningen afgeleverd worden na 31 december 2016, gebouwen uit te rusten met voor breedband bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur.

Dit artikel uit de BBC-richtlijn wordt omgezet via een gewestelijke stedenbouwkundige verordening en maakt dus geen deel uit van dit decreet.

3.7. Toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur

Artikel 9 van de BBC-richtlijn verplicht zij die het recht hebben om het toegangspunt en de fysieke binnenhuisinfrastructuur te gebruiken, om toegang te verschaffen aan andere aanbieders van elektronische-communicatienetwerken.

Op dit ogenblik is er geen enkele operator van een elektronisch communicatienetwerk dat nog een netwerk beheert dat uitsluitend bestemd is voor de transmissie van televisiesignalen. Alle netwerken zijn gemengd geworden, in die zin dat ze zowel televisiesignalen als signalen van andere types elektronische communicatie (data, internet, spraak, ...) overbrengen. Er is daarom geen behoefte om het mediadecreet aan te passen voor de zuiver hypothetische situatie dat een operator alleen televisiesignalen overbrengt. Een nieuw artikel 28/1 in de federale wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie volstaat om artikel 9 van de BBC-richtlijn om te zetten.

3.8. Handhaving

3.8.1 Nationale instantie voor geschillenbeslechting

De BBC-richtlijn vereist in artikel 10 de oprichting van een of meerdere nationale instanties voor geschillenbeslechting voor geschillen over:

- 1) het recht van toegang: zie ook artikel 3.4 en 3.5 van de BBC-richtlijn;
- 2) de transparantie van bestaande fysieke infrastructuur: zie ook artikel 4.6 van de BBC-richtlijn;
- 3) de coördinatie van civiele werken: zie ook artikel 5.3 en 5.4 van de BBC-richtlijn;
- 4) de transparantie over geplande civiele werken: zie ook artikel 6.4 van de BBC-richtlijn;
- 5) de toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur: zie ook artikel 9.3 van de BBC-richtlijn.

De geschillen over 1) en 2) zijn via het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap in het kader van de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU toegewezen aan de IGB.

Geschillen over 5) worden toegewezen aan de organen die gebruikelijk in deze geschillen optreden, met name de desbetreffende telecom- en mediaregulatoren via de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector (CRC) in uitvoering van het Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de

regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie. Dit is in overeenstemming met de BBC-richtlijn, die in artikel 1/4 bepaalt dat de bepalingen van Richtlijnen 2002/21/EG, 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/22/EG en 2002/77/EG voorrang hebben op de BBC-richtlijn. Regulering van elektronische-communicatienetwerken en geschillen tussen aanbieders van elektronische-communicatienetwerken zijn onder deze richtlijnen geregeld.

Voor de geschillen over de coördinatie van civiele werken van 3) en de transparantie over die werken van 4) wordt een Vlaamse Geschillencommissie opgericht met artikel 26 van dit decreet. Dit is naar analogie met de Commissie voor de coördinatie van werven in Wallonië (overeenkomstig het decreet van 30 april 2009 'relatif à l'information, la coordination et l'organisation des chantiers, sous, sur ou au-dessus des voiries ou des cours d'eau) en de Coördinatiecommissie van de Bouwplaatsen in Brussel (overeenkomstig de ordonnantie van 3 juli 2008 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg).

3.8.2 Sancties

Artikel 11 van de BBC-richtlijn verplicht sancties, voor inbreuken op de richtlijn, die doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Artikel 10 van dit decreet voorziet sancties voor inbreuken op het recht van toegang en op het niet aanleveren van informatie, die niet in KLIP zit, op verzoek naast de sancties die al in het KLIP-decreet zitten. Artikel 29 van dit decreet voorziet sancties voor de andere verplichtingen uit de BBC-richtlijn, naast de sancties die al voorzien zijn in het GIPOD-decreet.

4. Afwijkingen van de BBC-richtlijn

Eenzijds behandelt artikel 12 in dit decreet iets dat niet in de BBC-richtlijn voorkomt, maar dat het doel van de Richtlijn, met name meer toegang voor aanbieders van elektronische-communicatienetwerken tot infrastructuur van andere netwerkexploitanten, helpt bewerkstelligen. Er zijn veel redenen waarom netwerkexploitanten de toegang kunnen weigeren (technisch ongeschikt, onveilig, ...). De BBC-richtlijn creëert vooral rechten in het voordeel van de aanbieders van elektronische-communicatienetwerken. Er staan hier niet veel rechten voor de andere netwerkexploitanten tegenover. Het artikel 12 beoogt het evenwicht te herstellen om zo ook meer bereidheid te creëren tot het delen van infrastructuur bij die andere netwerkexploitanten.

Artikel 12 van het decreet stelt artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven deels buiten werking wanneer een aanbieder van elektronische-communicatienetwerken de infrastructuur van een andere netwerkexploitant wenst te gebruiken. Dat artikel 104 verplicht andere netwerkexploitanten immers hun leidingen op 'eigen kosten' spanningsloos te maken bij werken aan elektronische-communicatie-infrastructuur. Dit bemoeilijkt de bevoegdheid van de Vlaamse overheid om volledig gevolg te geven aan artikel 3/2 van de BBC-richtlijn, daar waar dit artikel het recht van toegang verbindt aan billijke en redelijke eisen en voorwaarden, met inbegrip van de prijs.

Overweging 18 van de BBC-richtlijn bijvoorbeeld spreekt expliciet van preventieve beveiligingsmaatregelen en openbardienstverplichtingen die onderdeel kunnen zijn van die voorwaarden, met inbegrip van de prijs.

Het deels buiten werking stellen van artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven is bijgevolg noodzakelijk, als Vlaanderen maximaal uitvoering wil geven aan de doelstelling van die delen van de BBC-richtlijn, die onder haar bevoegdheid vallen. Artikel 104 is alleen deels niet van toepassing in de specifieke situatie dat een aanbieder van een elektronisch communicatienetwerk wenst toegang te krijgen tot infrastructuur uit een andere sector. In deze situatie was de andere netwerkexploitant eerst aanwezig en het gaat ook om zijn infrastructuur. Een gedifferentieerde regeling lijkt in dat geval niet meer dan fair. Omdat het beperkt is tot de situatie van medegebruik, is de weerslag op de federale bevoegdheid tot slot marginaal.

Anderzijds is het voor een aantal artikelen uit de BBC-richtlijn, in Vlaamse context, niet nodig deze om te zetten:

- Artikel 3/1 van de BBC-richtlijn bepaalt dat netwerkexploitanten het recht hebben om toegang te verlenen tot hun fysieke infrastructuur. Niets in de bestaande Vlaamse wetgeving verhindert dit recht. Het staat netwerkexploitanten steeds vrij hierover te onderhandelen.
- Artikel 3/6 van de BBC-richtlijn bepaalt dat het recht van toegang niet raakt aan het eigendomsrecht van de eigenaar van de fysieke infrastructuur of aan het eigendomsrecht van derden, zoals landeigenaars of eigenaars van private eigendom. Dit wordt gevrijwaard door artikel 16 van de Grondwet, waar de Vlaamse decreetgever maar onder strikte voorwaarden kan van afwijken.
- Artikel 5/1 van de BBC-richtlijn bepaalt dat netwerkexploitanten het recht hebben te onderhandelen met elektronische-communicatieoperatoren (zowel openbare als niet-openbare) over de coördinatie van hun civiele werken. Dit recht wordt nu al verzekerd door het GIPOD-decreet.

5. Impactanalyse

De BBC-richtlijn bevat een uitgebreide impactanalyse.

Wat Vlaanderen betreft, moet hier aan toegevoegd worden dat de BBC-richtlijn op het terrein, wanneer het gaat over medegebruik, waarschijnlijk niet veel uitvoering zal hebben, vooral als het gaat over medegebruik van ondergrondse infrastructuur. Een belangrijke factor is de kleurencode van de kabels, een code die de veiligheid van personen, die hier aan werken, moet garanderen. Andere eventueel 'gevaarlijkere' kabels mee in een buis met een bepaalde kleurencode leggen, kan de veiligheid op de helling zetten. Aanleg in een gemeenschappelijke sleuf is wel haalbaar en gebeurt nu al frequent.

Daarnaast zijn er allerlei factoren die kunnen zorgen voor de technische ongeschiktheid van kabels, zoals de elektromagnetische, thermische of andere werking tussen de kabels onderling.

Bundeling zal sowieso onderhoud bemoeilijken. Elektronische-communicatiekabels liggen veelal het minst diep in de ondergrond. Leidingen voor het vervoer van elektriciteit en gas liggen meestal helemaal onderin. Hoe meer kabels hierboven komen, hoe moeilijker het uiteraard is hier aan te geraken om onderhoudswerken of dringende herstellingen uit te voeren, met eventuele risico's voor de veiligheid tot gevolg.

Wat bovengronds medegebruik betreft, speelt ook meer en meer het verzet van gemeenten tegen de bovengrondse aanleg van infrastructuur.

Per sector bestaan tot slot allerlei verplichtingen en normen die bij de aanleg en coördinatie gerespecteerd moeten worden en die eventueel ingeroepen kunnen worden om medegebruik te weigeren. Zo legt bijvoorbeeld het Algemeen Reglement voor Elektrische Installaties (AREI) duidelijke regels op inzake afstanden en veiligheidsmaatregelen.

Medegebruik van passieve infrastructuur is daarenboven minder en minder aan de orde. Medegebruik van actieve infrastructuur (optische kabels) daarentegen is meer en meer in opmars, maar net dat medegebruik wordt niet geregeld in de BBC-richtlijn.

Op dit vlak zal de impact van de BBC-richtlijn dan ook eerder miniem zijn.

Voor de coördinatie van de civiele werken zal de impact van de BBC-richtlijn groter zijn. Het versturen van synergieaanvragen en het opzetten van synergiën bij positieve antwoorden gebeurt al in Vlaanderen in het kader van het huidige GIPOD-decreet. maar er is geen verplichting tot samenwerken; enkel het zoeken naar samenwerking is verplicht. Ondanks deze vrijwilligheid, verloopt een significant aandeel van de geregistreerde werken in GIPOD al in synergie.

Voor met overheidsgeld gefinancierde civiele werken is coördinatie of samenwerking ingevolge de BBC-richtlijn per definitie wel verplicht. In het GIPOD moet dus duidelijk gesteld worden dat bij sommige werken verplicht in coördinatie moet gewerkt worden en voor andere werken dit enkel op vrijwillige basis kan. De impact hiervan op het bestaande synergieproces en de bestaande oplossing is daardoor aanzienlijk groter.

6. Planning van uitvoering

Na goedkeuring van dit decreet moeten volgende zaken geregeld worden met een uitvoeringsbesluit:

- In artikel 26, §4, 2^e lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2002 houdende het toekennen van vergunningen, het vaststellen en innen van retributies voor het privaat gebruik van het openbaar domein van de wegen, waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken toevoegen dat de vergunninghouder in ieder geval ontslaan is van de opruimplicht van ongebruikte leidingen of mantelbuizen, wanneer er binnen een bepaalde termijn interesse blijkt bij een aanbieder van elektronischecommunicatienetwerken om de infrastructuur te hergebruiken;

- De handhavingprocedure die in het GIPOD-decreet met het nieuwe artikel 16/4 wordt ingevoerd, verder uitwerken.

7. Advies Raad van State en strategische adviesraad

De SERV bracht op 24 april 2017 een positief advies uit met een bedenking rond de laattijdigheid van de omzetting.

Daarnaast merkt de SERV op dat het voorontwerp van decreet terugvalt op een oude tekstversie van het samenwerkingsakkoord van 1 december 2016 tussen de federale Staat en de regionale overheden, in afwachting van een definitieve versie die rekening houdt met de opmerkingen van de Raad van State. De SERV vraagt om, waar toepasselijk, zo snel als mogelijk de definitieve tekst van het samenwerkingsakkoord in het decreet te integreren met het oog op het vrijwaren van de rechtszekerheid. Een nieuwe aangepaste versie van het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd op het Overlegcomité van 28 juni 2017 en door alle partijen ondertekend op 14 juli 2017.

De Raad van State bracht op 29 mei 2017 (advies 61.392/3) een advies uit.

Een antwoord op de opmerkingen van de Raad van State is terug te vinden in de toelichting bij de artikelen hieronder.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit decreet regelt zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

Immers enerzijds betreffen de sectoroverschrijdende bepalingen met betrekking tot het recht van toegang een grondgebonden materie. De bepalingen uit het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993, het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed en het decreet van 4 april 2014 houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest, die met dit decreet gewijzigd worden, regelen ook alleen gewestaangelegenheden. Het KLIP-decreet anderzijds, dat met dit decreet wordt gewijzigd, betreft zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden. Ook het systeem, dat parallel aan KLIP, met artikel 6 van dit decreet wordt geïnstalleerd, moet naar analogie als een regeling van zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden beschouwd worden.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 3

Algemeen

Dit artikel omvat de definities, die gelden in het kader van dit decreet. Het omvat niet alleen de relevante definities uit de BBC-richtlijn zelf, maar ook de relevante

definities uit Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische – communicatienetwerken en –diensten, omdat artikel 2 van de BBC-richtlijn ook deze definities van toepassing verklaart op de BBC-richtlijn. In concreto gaat het over de volgende definities:

- 'elektronisch-communicatienetwerk' (dat een deel is van de definitie van 'netwerkexploitant', een definitie uit de BBC-richtlijn): deze definitie omvat het begrip 'netwerkaansluitpunt', dat eveneens door Richtlijn 2002/21/EG wordt gedefinieerd. De definitie van 'netwerkaansluitpunt' omvat het begrip 'abonnee' dat op zijn beurt ook door diezelfde richtlijn wordt gedefinieerd. De definitie 'elektronisch-communicatienetwerk' omvat eveneens het begrip 'elektronische-communicatiedienst'. Ook dit zit vervat in de definities van Richtlijn 2002/21/EG. De definities van 'netwerkaansluitpunt', 'abonnee' en 'elektronische-communicatiedienst' worden bijgevolg overgenomen in artikel 3;
- 'aanbieden van een elektronisch communicatienetwerk': deze term wordt niet apart gedefinieerd, zoals in Richtlijn 2002/21/EG, maar rechtstreeks verwerkt in de definities van 'elektronische-communicatieoperator in enge zin' en 'elektronische-communicatieoperator in ruime zin'.

2° 'diensten van de informatiemaatschappij'

Dit begrip zit vervat in de definitie van 'elektronische-communicatiedienst' en wordt nergens anders in de bepalingen nog gebruikt. Deze definitie uit Richtlijn 2002/21/EG verwijst voor de definitie van het begrip 'diensten van de informatiemaatschappij' naar een definitie uit Richtlijn 98/48/EG.

4° 'elektronisch-communicatienetwerk'

De BBC-richtlijn spreekt zowel van 'elektronisch' communicatienetwerk als van 'openbaar' communicatienetwerk. Beide termen zijn gedefinieerd in de Richtlijn 2002/21/EG. De definitie van 'openbaar' communicatienetwerk luidt als volgt: "een elektronisch-communicatienetwerk dat geheel of hoofdzakelijk wordt gebruikt om voor het publiek beschikbare elektronische-communicatiediensten aan te bieden ter ondersteuning van de overdracht van informatie tussen netwerkaansluitpunten".

Alle artikelen in dit decreet gaan uitsluitend over 'openbare' communicatienetwerken. Daarom wordt de definitie van 'openbaar' communicatienetwerk geïntegreerd in de definitie van 'elektronisch' communicatienetwerk.

'netwerken voor radio- en televisieomroep en kabeltelevisienetwerken' uit de Europese definitie van 'elektronisch' communicatienetwerk is in dit decreet aangepast aan de termen uit het Mediadecreet, met name: "etheromroepnetwerken en kabelomroepnetwerken".

5° 'elektronisch-communicatienetwerk met hoge snelheid'

Dit is een definitie uit de BBC-richtlijn.

6° 'elektronische-communicatieoperator in enge zin'

De BBC-richtlijn spreekt steeds, ook in de artikelen, van 'een onderneming die openbare communicatienetwerken aanbiedt of waaraan vergunning is verleend om openbare communicatienetwerken aan te bieden'. Naar het voorbeeld van het Samenwerkingsakkoord wordt hier een definitie voor gecreëerd, opgesplitst in Vlaamse context in enerzijds 'elektronische-communicatieoperator in enge zin' en anderzijds 'elektronische-communicatieoperator in ruime zin' (zie 7°).

De definitie van 'netwerkexploitant' uit de BBC-richtlijn omvat ook de 'ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden of waaraan vergunning is verleend om openbare communicatienetwerken aan te bieden'. 'Netwerkexploitanten' zijn de categorie op wie de verplichtingen uit de BBC-richtlijn rusten. Omdat in de Vlaamse context dit alleen kan voor 'ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden of waaraan vergunning is verleend om openbare communicatienetwerken aan te bieden', die onder Vlaamse bevoegdheid vallen, wordt dit voor bepaalde artikelen verengd tot 'elektronische-communicatieoperator in enge zin'.

Deze categorie wordt daarenboven uit de definitie van 'netwerkexploitant' gelicht en telkens apart benoemd, zodat duidelijker wordt in de bepalingen op wie de verplichtingen rusten.

7° 'elektronische-communicatieoperator in ruime zin'

De BBC-richtlijn maakt uiteraard geen onderscheid tussen operatoren die onder Vlaamse bevoegdheid vallen en operatoren die onder federale bevoegdheid vallen. De rechten komen beiden toe. Daarom wordt een aparte definitie geïntroduceerd van 'elektronische-communicatieoperator in ruime zin'. Voor wat de informatieverplichtingen uit de BBC-richtlijn betreft, worden de verplichtingen, naar analogie met de bestaande relevante Vlaamse regelgeving (KLIP), opengetrokken naar alle elektronische-communicatieoperatoren.

8° 'fysieke infrastructuur'

Dit is een definitie uit de BBC-richtlijn.

Conform de definitie uit de BBC-richtlijn worden 'elementen van netwerken die worden gebruikt voor de voorziening met voor menselijke consumptie bestemd water' uitgesloten van de definitie die van toepassing is op hoofdstukken 2, 3 en 4.

De uitsluiting van 'gesloten distributienetten' is niet overgenomen omdat de artikelen uit dit decreet alleen gaan over 'openbare elektronische-communicatienetwerken', wat sowieso impliceert dat 'gesloten distributienetten' niet gevat zijn. Dat dit duidelijk ook de bedoeling is van de BBC-richtlijn blijkt uit een werkdocument van de Europese Commissie waarin gesteld wordt dat "onder een openbaar elektronisch communicatienetwerk voorts niet hoeft te worden verstaan een (veelal gesloten) netwerk voor beveiligings- en toezichtscamera's zoals dat in sommige steden bestaat."

9° 'IGB'

Dit is een definitie uit het Samenwerkingsakkoord.

12° 'netwerkexploitant'

Dit is een definitie uit de BBC-richtlijn. Deze categorie is de categorie, op wie de verplichtingen uit de BBC-richtlijn rusten. Vlaanderen kan dit alleen opleggen aan netwerkexploitanten, die onder de Vlaamse of lokale bevoegdheid vallen. De Europese definitie is dan ook in die zin aangepast. Dit betekent dat bv. ook de wateringen, polders en ruilverkavelingen gevat zijn, wanneer het gaat over water. Door 'De Lijn' expliciet op te nemen, wordt zowel verwezen naar de businfrastructuur, als naar de stedelijke tramnetten en trolley-netten.

'ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden of waaraan vergunning is verleend om openbare communicatienetwerken aan te bieden' zijn uit de definitie gelicht en apart gedefinieerd.

13° 'omroepdienst'

De term 'televisieomroepdienst' komt voor in de definitie van 'diensten van de informatiemaatschappij' uit Richtlijn 98/34/EG en wordt nergens anders in de bepalingen nog gebruikt. Deze term is later vervangen door 'audiovisuele mediadienst' door Richtlijn 2010/13/EU. Omdat het Mediadecreet voor deze omschrijving de term 'omroepdienst' hanteert, wordt hier en in de definitie van 'diensten van de informatiemaatschappij' ook gesproken van 'omroepdienst'.

Artikel 4

Dit artikel is een vertaling van artikel 3/2 van de BBC-richtlijn. Het recht van toegang wordt, ten opzichte van de BBC-richtlijn, wel uitgebreid, in die zin dat het ook geldt voor 'onderhouds- of upgradewerken'.

Het recht van toegang moet ingewilligd worden onder billijke en redelijke eisen en voorwaarden. Overweging (18) van de BBC-richtlijn verduidelijkt dit als volgt: "Afhankelijk van de omstandigheden kunnen verschillende elementen van invloed zijn op de voorwaarden die gelden voor het verlenen van toegang, waaronder: aanvullende onderhouds- en aanpassingskosten; preventieve veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om negatieve gevolgen voor de veiligheid, de beveiliging en de integriteit van het netwerk te beperken; specifieke aansprakelijkheidsregelingen in geval van schade; het gebruik van overheidssubsidie die is verleend voor de aanleg van infrastructuur, met inbegrip van de specifieke eisen en voorwaarden die verbonden zijn aan deze subsidie of die zijn bepaald op grond van de nationale regelgeving in overeenstemming met het Unierecht; het vermogen om infrastructuurcapaciteit te leveren of te bieden teneinde aan openbare dienstverplichtingen te voldoen; beperkingen op grond van nationale bepalingen ter bescherming van het milieu, de volksgezondheid, de openbare veiligheid of om stedenbouwkundige of planologische redenen."

Artikel 5

Dit artikel is een vertaling van artikel 3/3 van de BBC-richtlijn. Dit artikel voorziet een mogelijke vrijstelling voor kritieke nationale infrastructuur. De BBC-richtlijn definieert dit begrip niet. Er bestaat Richtlijn 2008/114 inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren, de aanmerking van infrastructuren als Europese kritieke infrastructuren en de beoordeling van de noodzakelijkheid de bescherming van dergelijke infrastructuren te verbeteren. Deze richtlijn bevat alleen een definitie van 'Europese kritieke infrastructuur' maar niet van 'nationale kritieke infrastructuur'.

In uitvoering van deze Richtlijn werd de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van kritieke infrastructuren aangenomen. Deze wet regelt zowel Europese als nationale kritieke infrastructuur en omvat naast de sectoren energie, vervoer en financiën ook de elektronische communicatie, ofschoon de Europese Richtlijn in kwestie alleen focust op energie (wat elektriciteit, aardolie en gas omvat) en vervoer (wat wegvervoer, spoorvervoer, luchtvervoer, vervoer over binnenwateren en zeevervoer omvat).

In de federale ontwerp teksten tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, in het kader van de BBC-richtlijn, is effectief een vrijstelling voorzien voor zowel de 'Europese' als de 'nationale' kritieke infrastructuur, zoals gedefinieerd door de wet van 11 juli 2011.

Daarom wordt in dit decreet de vrijstelling voor kritieke nationale infrastructuur overgenomen.

De BBC-richtlijn verplicht lidstaten niet de 'kritieke infrastructuur' te definiëren aan de hand van Richtlijn 2008/114/EU en laat dus toe dat er daarnaast nog andere infrastructuren als kritiek worden aangewezen. Het is niet uit te sluiten dat infrastructuur die onder Vlaamse bevoegdheid valt, zoals wegen, waterwegen, havens of luchthavens op Vlaams grondgebied op termijn beter aangemerkt wordt als kritieke infrastructuur. Daarom wordt de mogelijkheid ingeschreven dat de Vlaamse Regering ook een lijst van kritieke 'Vlaamse' infrastructuur kan opmaken.

De BBC-richtlijn bevat geen definitie van 'wholesaletoegang'. Er kan wel teruggerepen worden naar Verordening 651/2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard, dat volgende definitie bevat voor het begrip onder de hoofding 'definities voor steun ten behoeve van breedbandinfrastructuur':

"wholesaletoegang: toegang waarmee een exploitant de faciliteiten van een andere exploitant kan gebruiken. De ruimst mogelijke toegang die via het betrokken netwerk moet worden verleend, omvat, op basis van de huidige technologische ontwikkelingen, ten minste de volgende toegangsproducten: voor FTTH/FTTB-netwerken: toegang tot buizen, toegang tot dark fibre, ontbundelde toegang tot de local loop en bitstroomtoegang; voor kabelnetwerken: toegang tot buizen en bitstroomtoegang; voor FFTC-netwerken: toegang tot buizen, subloopontbundeling (SLU) en bitstroomtoegang; voor passieve

netwerkinfrastructuur: toegang tot buizen, toegang tot dark fibre en/of ontbundelde toegang tot de local loop; voor ADSL-gebaseerde breedbandnetwerken: ontbundelde toegang tot de local loop, bitstroomtoegang; voor mobiele of draadloze netwerken: bitstroom, medegebruik van fysieke masten en toegang tot de backhaulnetwerken, en voor satellietplatforms: bitstroomtoegang.”

Artikel 6

Artikel 4/1 van de BBC-richtlijn voorziet dat netwerkexploitanten (inclusief elektronische-communicatieoperatoren in enge zin) informatie verschaffen over hun bestaande fysieke infrastructuur. Ofschoon de BBC-richtlijn de verhouding van dit artikel met het recht van toegang onder artikel 3 niet expliciet regelt, lijkt het logisch dat deze informatie eerst nodig is opdat de elektronische-communicatieoperator vervolgens kan inschatten of een verzoek tot toegang gewenst is.

Het KLIP-decreet zorgt er al voor dat informatie uitgewisseld wordt over bestaande ondergrondse infrastructuur. In de praktijk wordt samen met een KLIP plaanvraag ook een extract van het Grootschalig Referentiebestand meegegeven. Hierop worden ook veel bovengrondse infrastructuurelementen, zoals palen, masten, gebouwen, kastjes, putdeksels weergegeven. Daarenboven bevat het federale KLIM de bovengrondse infrastructuur, die onder de federale bevoegdheid valt. Er bestaat een wisselwerking tussen KLIP en KLIM: wanneer een plaanvraag via KLIP wordt gedaan, wordt automatisch ook een vraag gesteld via KLIM en vice versa. Beide systemen samen garanderen nog niet dat alle bovengrondse infrastructuur gevat is.

Om de bovengrondse infrastructuur volledig te kunnen vatten, is een extra artikel nodig. De BBC-richtlijn verplicht niet dat deze informatie digitaal beschikbaar is via een centraal informatiepunt, maar laat ook de mogelijkheid dat de netwerkexploitant deze informatie op schriftelijk verzoek aanlevert. Omdat niet gegarandeerd kan worden dat KLIP tijdig technisch aangepast kan worden om alle bovengrondse infrastructuur te bevatten, wordt voor deze beperkte restcategorie alleen verplicht deze informatie op schriftelijk of digitaal verzoek aan te leveren.

Het artikel uit de BBC-richtlijn eindigt met het volgende: “De lidstaten kunnen toestaan dat de toegang tot minimuminformatie wordt beperkt, evenwel uitsluitend indien dit noodzakelijk wordt geacht met het oog op de veiligheid en integriteit van de netwerken, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de openbare veiligheid, de vertrouwelijkheid en de bescherming van handels- en bedrijfsgeheimen.” Deze uitzonderingen zijn niet voorzien in het reguliere KLIP en worden daarom niet opgenomen in artikel 6. Er wordt immers zoveel mogelijk uniformiteit met het bestaande KLIP nagestreefd om geen ongelijke behandeling te creëren, afhankelijk van het feit of bovengrondse infrastructuur al dan niet door de netwerkexploitant in KLIP is ingevoerd.

De Raad van State merkte in verband met dit artikel op dat de Vlaamse overheid in beginsel niet bevoegd is om een informatieplicht in te voeren voor infrastructuur, waarvan de regeling tot de bevoegdheid van de federale overheid

behoort. In concreto gaat het over het feit dat artikel 6 deze plicht invoerde voor alle elektronischecommunicatieoperatoren, zijnde de 'elektronischecommunicatieoperatoren in ruime zin'. Dit artikel is aangepast ten gevolge van de opmerking van de Raad van State. De plicht geldt enkel voor de 'elektronischecommunicatieoperatoren in enge zin', operatoren die volledig onder de Vlaamse bevoegdheid vallen.

Omdat de informatieplicht over bovengrondse infrastructuur buiten het KLIP-decreet geregeld wordt, is artikel 13 van het KLIP-decreet evenmin van toepassing. Dit artikel 13 bepaalt dat alle verkregen informatie alleen gebruikt mag worden voor de uitvoering van de verplichtingen in het kader van het KLIP-decreet. Om de plicht ter bescherming van de vertrouwelijkheid en van handels- en bedrijfsgeheimen uit artikel 4/8 van de BBC-richtlijn om te zetten is, zoals de Raad van State terecht opmerkt, een extra bepaling nodig. Dit is verwerkt in het laatste lid van dit artikel.

Artikel 7

Dit artikel is een vertaling van artikel 4/5 van de BBC-richtlijn. Ook hier regelt de BBC-richtlijn niet de verhouding van dit artikel met het recht van toegang uit artikel 3. Inspectie ter plaatse zal uiteraard pas zinvol zijn eens de netwerkexploitant of de elektronische-communicatieoperator in enge zin het verzoek om toegang inwilligt. De mogelijke weigeringsgronden in het kader van het recht van toegang blijven hier dus onverkort gelden.

Artikel 8

Artikel 4/7 geeft de mogelijkheid om kritieke nationale infrastructuur vrij te stellen van de informatie- en inspectieplicht. Als kritieke nationale infrastructuur in artikel 5 van dit decreet vrijgesteld wordt van het recht op toegang, heeft het uiteraard geen zin om informatie te verschaffen over deze infrastructuur of inspectie ervan toe te laten. Naar analogie met artikel 5 wordt de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid geboden een lijst van Vlaamse kritieke infrastructuur op te maken.

De Raad van State merkt in dit verband op dat een dergelijke vrijstelling, overeenkomstig de BBC-richtlijn, met redenen moet worden omkleed, dat de belanghebbende partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om opmerkingen te maken en dat deze vrijstellingen aan de Commissie moeten worden meegedeeld. Artikel 4/3 van de BBC-richtlijn, dat toelaat toegang tot infrastructuur te weigeren omwille van de integriteit en veiligheid van kritieke nationale infrastructuur, omvat niet deze vereisten. Informatie over deze infrastructuur is niet zinvol als deze vrijgesteld is van de toegangsplicht. Deze motivering zal meegedeeld worden aan de Commissie. Alle belanghebbende partijen zijn meerdere malen geraadpleegd over de gehele ontwerp tekst:

- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrax, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven.

Artikel 9

Het samenwerkingsakkoord bepaalt in artikel 5, §2 dat de regionale omzettingsdecreten de geschillen waarvoor de IGB bevoegd is, verder moeten expliciteren. Artikel 9 van dit decreet geeft hieraan gevolg voor geschillen over het recht van toegang en over de transparantie van bestaande fysieke infrastructuur. Artikel 4, eerste lid van dit decreet voorziet ook een recht van toegang voor onderhouds- of upgradewerken. De bevoegdheidsdelegatie naar de IGB omvat bijgevolg ook de bevoegdheid voor dit type van geschillen.

Artikel 10

Artikel 11 van de BBC-richtlijn verplicht lidstaten sancties te voorzien voor inbreuken op de bepalingen uit de richtlijn. Sancties, die doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn. Artikel 10 van dit decreet voorziet de sancties voor de sector-overschrijdende bepalingen, met name voor inbreuken op de verplichtingen met betrekking tot het recht van toegang en informatie over bepaalde bovengrondse infrastructuur. De andere verplichtingen uit de BBC-richtlijn worden ingeschreven in bestaande wetgeving, die eigen sanctiebepalingen bevatten.

Het artikel is aangepast aan het advies van de Raad van State, in die zin dat telkens verduidelijkt wordt dat het om een 'definitieve' beslissing' van het IGB of een gerechtelijke instantie moet gaan.

De Raad van State vraagt zich tevens af hoe het bestuur dat de geldboete kan opleggen, kennis zal krijgen van de beslissing van de IGB of van de gerechtelijke instantie. Er is een extra lid toegevoegd aan dit artikel dat de kennisgeving regelt voor wat betreft de gerechtelijke instanties. Een zelfde bepaling voor beslissingen van het IGB is overbodig omdat er twee leden voor Vlaanderen zetelen in de IGB en artikel 8, §4 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de IGB slechts rechtsgeldig kan beslissing o.a. wanneer minstens één lid aanwezig is van het gewest, waar het geschil zich voordoet. Volgens artikel 26 van dit decreet maken deze twee leden van de IGB ook deel uit van de geschillencommissie, opgericht in het kader van het GIPOD-decreet.

Artikel 11

Dit artikel is naar analogie met de desbetreffende artikelen uit het GIPOD-decreet.

Paragraaf 2, derde lid is gewijzigd, zoals voorgesteld door de Raad van State, in die zin dat nu alleen de relevante bepalingen uit deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing zijn.

Er is een derde paragraaf toegevoegd, die voorziet in een beroepsmogelijkheid in volle rechtsmacht bij de Raad van State tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete, zoals gevraagd door de Raad van State.

Artikel 12

Artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven voert een prioriteit in van de telecommunica­ tieinfrastructuur op andere infrastructuur. Het bevat vergaande verplichtingen voor de andere netwerkexploitanten, in die zin dat andere netwerkexploitanten met infrastructuur in de omgeving van telecommunica­ tieinfrastructuur, op hun kosten alle maatregelen moeten nemen om enige nadelige invloed op telecommunica­ tieinfrastructuur of aan de personen die eraan werken te vermijden. Op gewoon verzoek van een telecomoperator zijn ze ook verplicht bij telecomwerken op eigen kosten hun infrastructuur spanningsloos te maken.

Daarom werd in de versie, die voorgelegd werd aan de Raad van State, het volledige artikel 104 van de wet op de hervorming van sommige overheidsbedrijven buiten werking gesteld in het kader van dit decreet, dit wil zeggen enkel en alleen wanneer een elektronische-communicatieoperator gebruik wenst te maken van zijn recht op toegang tot bestaande infrastructuur van andere netwerkoperatoren.

De Raad van State stelt in dit verband dat artikel 12 niet vereist is voor de omzetting van de BBC-richtlijn en de gegeven motivering uit de oorspronkelijke tekst alleen een rechtvaardiging kan zijn voor het tweede lid van artikel 104, maar niet voor het gehele artikel 104, met die bedenking nog dat de Raad van State betwijfelt dat de weerslag op de federale bevoegdheid marginaal is, ofschoon de ontworpen regeling beperkt is tot een situatie van medegebruik.

Met betrekking tot dit laatste punt moet toch opgemerkt worden dat de federale regeling met het eerste en tweede lid van artikel 104 op haar beurt ontegensprekelijk een aanzienlijke impact heeft op de netwerkexploitanten, waar Vlaanderen voor bevoegd is, nu de kosten voor een storing (tweede lid van artikel 104), veroorzaakt door een elektronische-communicatieoperator, en de kosten voor veiligheidsmaatregelen (eerste lid van artikel 104) volledig ten laste komen van die netwerkexploitanten. Daarenboven bemoeilijkt dit artikel de bevoegdheid van de Vlaamse overheid om volledig gevolg te geven aan artikel 3/2 van de BBC-richtlijn, daar waar dit artikel het recht van toegang verbindt aan billijke en redelijke eisen en voorwaarden, met inbegrip van de prijs. Overweging 18 van de BBC-richtlijn bijvoorbeeld spreekt expliciet van preventieve beveiligingsmaatregelen en openbardienstverplichtingen die onderdeel kunnen zijn van die voorwaarden, met inbegrip van de prijs:

"Afhankelijk van de omstandigheden kunnen verschillende elementen van invloed zijn op de voorwaarden die gelden voor het verlenen van toegang, waaronder: aanvullende onderhouds- en aanpassingskosten; preventieve veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om negatieve gevolgen voor de veiligheid, de beveiliging en de integriteit van het netwerk te beperken; specifieke aansprakelijkheidsregelingen in geval van schade; het gebruik van overheidssubsidie die is verleend voor de aanleg van infrastructuur, met inbegrip van de specifieke eisen en voorwaarden die verbonden zijn aan deze subsidie of die zijn bepaald op grond van de nationale regelgeving in overeenstemming met het Unierecht; het vermogen om infrastructuurcapaciteit te leveren of te bieden teneinde aan openbardienstverplichtingen te voldoen; beperkingen op grond van

nationale bepalingen ter bescherming van het milieu, de volksgezondheid, de openbare veiligheid of om stedenbouwkundige of planologische redenen.”

Daarenboven ontbreekt elke bepaling die elektronische-communicatieoperatoren, naar het voorbeeld van het eerste lid van artikel 104, op hun beurt verplicht om alle maatregelen te nemen, die noodzakelijk zijn om een nadelige invloed op de goede werking van de reeds aanwezige energie-infrastructuur te vermijden. Hierdoor wordt er een onevenwichtige last gelegd op de netbeheerders.

De Raad van State merkt terecht op dat het spanningsloos maken van de andere infrastructuur vaak een essentiële voorwaarde zal zijn om medegebruik mogelijk te maken. Het is niet de bedoeling met dit ontwerp van decreet dit onmogelijk te maken, maar wel om de kosten die hiermee gepaard gaan onderdeel te maken van de redelijke eisen en voorwaarden verbonden aan het recht van toegang, die de elektronische communicatieoperatoren moeten respecteren.

Om de vereiste van 'spanningsloos' maken niet in het gedrang te brengen is de wijziging van artikel 104 uit de vorige versie aangepast in die zin dat alleen geraakt wordt aan de regeling rond de kosten.

Het derde lid van artikel 104 moet in geval van medegebruik in zijn geheel buiten werking worden gesteld. Dit derde lid stelt dat "*de eigenaar of rechthebbende van een goed alle maatregelen moet nemen om, **zonder hinder**, de werken te laten uitvoeren aan de kabels, bovengrondse lijnen en bijbehorende uitrustingen*". Het valt immers te betwijfelen dat de federale wetgever bevoegd is om een dergelijke bepaling ook te stellen voor het gebruik van het gewestelijk openbaar domein en de wegen. Te meer daar artikel 40, § 1, van het Programmadecreet van 18 december 1992 expliciet stelt : « *Het privaat gebruik van het domein van de wegen en hun aanhorigheden ressorterend onder het beheer van het Vlaamse Gewest, van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken kan worden toegestaan met een vergunning* ». M.a.w. het gewest kan daarbij de voorwaarden stellen die zij nuttig acht.

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (bv. arrest nr. 8/2016) vloeit immers voort dat de federale wetgever de bevoegdheden van de gewesten zoals vastgelegd in artikel 6, § 1, X, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, schendt in zoverre die regeling ook geldt voor het gebruik van het openbaar domein dat met die bevoegdheden is verbonden. Het komt volgens het Hof aan de gewesten toe, wanneer zij openbare werken van algemeen belang willen uitvoeren binnen de bevoegdheden die de bijzondere wet hen toekent, om bv. de kostenverdeling tussen de domeinbeheerder en de nutsmaatschappijen te bepalen en om daarbij de noodwendigheden van het algemeen belang af te wegen tegen de belangen van de nutsmaatschappijen. De gewesten zijn immers conform artikel 6, § 1, X bevoegd voor de wegen en hun aanhorigheden, de waterwegen en hun aanhorigheden, de havens en hun aanhorigheden, de zeekering, de dijken en het juridisch stelsel van de land- en waterwegen, welke ook de beheerder ervan zij, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de NMBS, en dit moet volgens het Hof in de meest brede zin worden beschouwd.

Conform artikel 9 van de federale Gaswet heeft de houder van een vervoervergunning het recht alle werken uit te voeren, onder, op of boven het

openbaar domein, die nodig zijn voor de oprichting, de werking en het onderhoud in goede staat van de gasvervoerinstallaties. Het Hof stelde (nr. 144/2009) hieromtrent dat indien die bepaling inhield dat de federale wetgever het de decreetgever onmogelijk zou maken het privaatieve gebruik van het openbaar domein voor het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen aan een vergunningsplicht/voorwaarden te onderwerpen, de federale wetgever met de voormelde bepaling de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheid op grond van het voormelde artikel 6, § 1, X, eerste lid, 1°, 2°, 4° en 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 onmogelijk zou maken. M.a.w. een principieel gebruiksrecht kan, maar wel onder de voorwaarden die door de gewesten worden bepaald. Het derde lid, daar waar het de eigenaar verplicht alle maatregelen te nemen om 'zonder hinder' de werken te laten uitvoeren, vormt potentieel een inbreuk op deze gewestelijke bevoegdheid.

Artikel 13

Dit artikel wijzigt artikel 42 van het Retributiedecreet, dat een vergunningsplicht bevat voor het privaatief gebruik van het domein van de wegen, de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken.

Artikel 7/3 van de BBC-richtlijn vereist immers dat weigeringen van vergunningen voor civiele werken met redenen omkleed zijn op basis van objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria. De niet-exhaustieve lijst van mogelijke criteria van artikel 3/3 van de BBC-richtlijn wordt hier overgenomen omdat de wegen, waterwegen en hun aanhorigheden, zeekering en dijken vallen onder de definitie van 'netwerkexploitant' en dus de meer specifieke motiveringsplicht van de BBC-richtlijn hier van toepassing is.

Door de introductie van deze bepaling in het Retributiedecreet, is ook een definitie van 'elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid' en van 'fysieke infrastructuur' vereist. In tegenstelling tot de andere artikelen in de BBC-richtlijn, beperken artikel 7/1 en 7/3 de toepassing niet tot 'openbare' elektronische-communicatienetwerken, maar gelden ze voor alle elektronische-communicatienetwerken. De definitie van 'elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid' bevat bijgevolg, in tegenstelling tot de gelijkaardige definitie uit artikel 3 van dit decreet, niet deze beperking. De definitie van 'fysieke infrastructuur' bevat hier niet, zoals in artikel 3, de uitsluiting voor netwerken die gebruikt worden voor de voorziening met voor menselijke consumptie bestemd water. In het kader van het Retributiedecreet gaat het immers over de fysieke infrastructuur van de wegbeheerder, de waterwegbeheerder of de beheerder van de zeekering of de dijken, en netwerken die gebruikt worden voor de voorziening met voor menselijke consumptie bestemd water behoren hier niet toe.

Artikel 14

Het KLIP bevat informatie over bepaalde bestaande infrastructuur, die gevat is door de BBC-richtlijn. Het KLIP-decreet is bijgevolg in zijn geheel te beschouwen als een gedeeltelijke omzetting van de BBC-richtlijn.

Dit artikel wordt artikel 1/1 van het KLIP-decreet en niet artikel 2, §3, zoals voorzien in de oorspronkelijke tekst, zoals voorgesteld door de Raad van State. Hierdoor wisselen artikel 14 en 15 uit de oorspronkelijke tekst van plaats.

Artikel 15

Dit artikel voegt een definitie van 'elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid' toe aan het KLIP-decreet.

Artikel 16

Artikel 3 van het KLIP-decreet bevat volgende doelstelling: "Het doel van het KLIP is de directe en indirecte milieuschade, de economische schade (waaronder de schade aan de leidingen zelf) en de risico's inzake veiligheid en gezondheid ingevolge schade aan kabels en leidingen door grondwerken te voorkomen, dit door de informatie over kabels en leidingen beter te ontsluiten en uit te wisselen."

Omdat KLIP ook ingezet zal worden voor de realisatie van artikel 4 van de BBC-richtlijn, moet hier de doelstelling uit artikel 1/1 van de BBC-richtlijn aan toegevoegd worden.

Artikel 17

Artikel 20 van het KLIP-decreet voorziet dat de Vlaamse Regering een afzonderlijke kabel- en leidingbeheerder of een categorie van kabel- en leidingbeheerders kan vrijstellen van een of meer van de verplichtingen van het KLIP-decreet. De BBC-richtlijn voorziet niet in een dergelijke ruime mogelijkheid tot vrijstelling. Artikel 4/7 van de Richtlijn voorziet alleen een mogelijke vrijstelling voor bestaande fysieke infrastructuur, die technisch niet geschikt is en voor kritieke nationale infrastructuur. Artikel 20 van het KLIP-decreet moet bijgevolg aangepast worden wanneer het gaat om planaanvragen die gebeuren met het oog op de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid.

Artikel 18

Artikel 6.4.4 van het Onroerend Erfgoeddecreet stelt een toelatingsplicht in voor handelingen aan of in beschermde goederen, in gevallen dat geen stedenbouwkundige vergunning vereist is. Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 bepaalt in uitvoering van dit decreet dat een toelating vereist is voor het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen in beschermde stads- en dorpsgezichten (art. 6.2.5) en in beschermde cultuurhistorische landschappen (art. 6.2.6).

Artikel 7/3 van de BBC-richtlijn vereist dat weigeringen van vergunningen voor civiele werken met redenen omkleed zijn op basis van objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria. Dit artikel 17 voegt daarom deze voorwaarde toe aan artikel 6.4.4. De niet-exhaustieve lijst van mogelijke redenen uit de BBC-richtlijn wordt hier niet toegevoegd aan de bijzondere

motiveringsplicht omdat 'onroerend erfgoed' geen fysieke infrastructuur aanbiedt in de zin van de BBC-richtlijn.

Door de introductie van deze bepaling in het Onroerend Erfgoeddecreet, is ook een definitie van 'elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid' vereist. In tegenstelling tot de andere artikelen in de BBC-richtlijn, beperken artikel 7/1 en 7/3 de toepassing niet tot 'openbare' elektronische-communicatienetwerken, maar gelden ze voor alle elektronische-communicatienetwerken. De definitie van 'elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid' bevat dan ook, in tegenstelling tot de definitie uit artikel 3 van dit decreet, niet deze beperking.

Artikel 19

Het GIPOD-decreet bevordert de coördinatie van civiele werken. Wanneer de coördinatie niet verplicht is, overeenkomstig artikel 5/2 van de BBC-richtlijn, verplicht het GIPOD-decreet toch het indienen van een synergieaanvraag, waarna partijen vrij zijn hier al dan niet op in te gaan. Dit faciliteert de toepassing van artikel 5/1 van de BBC-richtlijn. Het GIPOD-decreet is bijgevolg te beschouwen als een gedeeltelijke omzetting van de BBC-richtlijn.

Artikel 20

Een aantal bepalingen uit artikel 5 van de BBC-richtlijn vereisen wijzigingen aan het GIPOD-decreet. De nieuwe tekst vereist de toevoeging van een definitie voor 'civiele werken', 'elektronisch communicatienetwerk', 'fysieke infrastructuur', 'kritieke nationale infrastructuur', 'netwerkexploitant' en 'elektronische-communicatieoperator'. Er wordt ook een verkorte benaming geïntroduceerd voor de geschillencommissie, opgericht met het nieuwe artikel 16/4.

De Raad van State merkt in dit verband op dat een dergelijke vrijstelling, overeenkomstig de BBC-richtlijn, met redenen moet worden omkleed, dat de belanghebbende partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om opmerkingen te maken en dat deze vrijstellingen aan de Commissie moeten worden meegedeeld.

Het GIPOD-project wordt aangestuurd door een GIPOD-bestuurscomité waarin de belangrijkste sectoren zijn vertegenwoordigd (netbeheerders, Agentschap Wegen en Verkeer, gemeenten, De Lijn).

Bij de opmaak van het GIPOD-decreet werd ter voorbereiding een RIA (Reguleringsimpactanalyse) opgemaakt.

Er werden 3 scenario's vooropgesteld naar het verplicht invoeren in GIPOD van geplande innames in functie van het type / categorie werk:

In de nutsaanleg worden klassiek de werken onderverdeeld in 3 categoriën; deze opdeling is o.a. gebaseerd op de code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen:

Categorie 1 : werken met een geplande inname groter dan 50m²

Categorie 2 : werken met een geplande inname tussen 3 en 50m²

Categorie 3: werken met een geplande inname kleiner dan 3m²

Een onderzoek werd uitgevoerd om de impact van de verschillende scenario's af te wegen.

Voor de datacollectie die gediend heeft als input voor deze RIA werden de doelgroepen bevraagd via twee kanalen:

- Via een online survey waarbij een groot aantal belanghebbenden werd bevraagd. Zowel de diensten van 308 gemeenten, als de 250 potentiële Kabel –en Leidingbeheerders, als de betrokken diensten bij AWV, De Lijn en AGIV werden aangeschreven. Uit de steekproef van deze 951 potentiële respondenten heeft de survey:
 - o 289 mensen bereikt wat neerkomt op +/- 30%;
 - o Na correctie van de incomplete of niet afgeronde surveys komt dit op 199 respondenten of 20%.
- Via 19 face-to-face interviews met een beperktere selectie van belanghebbenden.

Wanneer gevraagd naar het gebruik van de gegevens met betrekking tot de verschillende soorten inname van het openbaar domein bleek dat vooral het ingeven van de werken van categorie 1 en synergieaanvragen (beide 24%) als de grootste toegevoegde waarde worden gezien.

Werken van de categorie 3 worden door de betrokken actoren niet als toegevoegde waarde beschouwd omdat zij zeer frequent en onregelmatig voorkomen waardoor tijdige ingeving moeilijk wordt. Daarnaast gaat het meestal om dringende herstellingen die meteen behandeld worden. De werven van werken categorie 3 (<3m²) vallen hoofdzakelijk onder de categorie onderhoud en herstellingen van bestaande infrastructuur.

In de RIA werd geopteerd om in eerste instantie alleen werken van categorie 1 verplichtend te maken. De verplichting tot invoer in GIPOD is van kracht sinds 1 juli 2016.

Deze motivering zal meegedeeld worden aan de Commissie. Alle belanghebbende partijen zijn daarenboven meerdere malen geraadpleegd over de gehele ontwerp tekst van dit decreet:

- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrac, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven.

De definities van 'elektronisch communicatienetwerk', 'kritieke nationale infrastructuur en 'netwerkexploitant' zijn op dezelfde wijze geformuleerd als in artikel 3 van dit decreet.

De definitie van 'fysieke infrastructuur' bevat niet de uitsluiting van artikel 3 voor netwerken die gebruikt worden voor de voorziening met voor menselijke consumptie bestemd water omdat het huidige GIPOD deze uitsluiting ook niet bevat.

Bij 'elektronische-communicatieoperator' wordt geen onderscheid gemaakt tussen een communicatieoperator in ruime zin en een communicatieoperator in enge zin, omdat het GIPOD-decreet voor de rest van de bepalingen ook dit onderscheid niet maakt.

De nummering van de invoeging van punt 7°/1 en 7°.2 is gecorrigeerd, zoals voorgesteld door de Raad van State.

Artikel 21

Artikel 4 van het GIPOD-decreet bevat volgende doelstelling: "Het GIPOD heeft tot doel om de informatiestromen, gerelateerd aan het proces van een geplande inname van de openbare weg in het Vlaamse Gewest, te optimaliseren en op die manier de hinder voor de maatschappij in haar geheel en de weggebruikers in het bijzonder te beperken."

Omdat GIPOD ook ingezet zal worden voor de realisatie van artikel 5 en 6 van de BBC-richtlijn, moet hier de doelstelling uit artikel 1/1 van de BBC-richtlijn aan toegevoegd worden.

Artikel 22

Om naar analogie van artikel 11 alleen de relevante bepalingen uit deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing te verklaren, zoals voorgesteld door de Raad van State, is een wijziging nodig van artikel 16, §3, van het GIPOD-decreet. Dit kan niet opgelost worden via het nieuwe artikel 16/8 van dit decreet, omdat dat artikel alleen een verwijzing bevat naar artikel 16, §3, van het GIPOD-decreet.

Artikel 23

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk 10/1 toe aan het GIPOD-decreet met specifieke bepalingen tot omzetting van artikel 5 en 6 uit de BBC-richtlijn.

Artikel 24

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/1 toe aan het GIPOD-decreet.

Artikel 8, §1 van het GIPOD-decreet is alleen van toepassing op werkopdrachten, die een inname van de openbare weg impliceren. Artikel 5 van de BBC-richtlijn spreekt over alle werken die geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld worden gefinancierd, of ze nu op de openbare weg plaatsvinden of niet. Voor dit geval moet de plicht om een civiel werk in het GIPOD in te geven dus opengetrokken worden naar civiele werken, die gepaard gaan met een inname van het openbaar domein in het algemeen en evengoed met een inname van privédomein.

Dit sluit ook deels aan met de praktijk en de huidige mogelijkheden van GIPOD, die enigszins ruimer gaat dan het GIPOD-decreet doet vermoeden. Zo wordt GIPOD ook gebruikt voor werken op privédomein (bv. private verkavelingen, waar de wegenis op termijn overgedragen wordt aan de gemeente) of grote tracéwerken door privédomein, daar waar regelmatig openbaar domein wordt gekruist. Het GIPOD-systeem laat nu al toe dat zowel in privé als in andere openbare domeinen synergiezones worden aangeduid.

De BBC-richtlijn laat in artikel 5/5 toe civiele werken van gering belang vrij te stellen. Daarom wordt hier ervoor geopteerd de verplichting van artikel 5 van de BBC-richtlijn te beperken tot civiele werken die een gebied van meer dan 50m² bestrijken. Deze beperking is ingeschreven in de definitie van 'civiele werken'

Voor het overige wordt het bestaande systeem van artikel 8, §2 en §3 behouden.

Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State werd de verwijzing naar artikel 22 in dit artikel vervangen door een verwijzing naar artikel 20.

Artikel 25

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/2 toe aan het GIPOD-decreet.

Dit artikel zet artikel 6/1 van de BBC-richtlijn om. Omdat de plicht tot coördinatie beperkt wordt tot civiele werken die een gebied van meer dan 50m² bestrijken, wordt deze beperking ook hier, via de definitie van 'civiele werken', doorgevoerd. Ook artikel 6 van de BBC-richtlijn maakt deze vrijstelling in het 5^e punt mogelijk.

Volgend deel van artikel 6/1 van de BBC-richtlijn wordt niet overgenomen: "De netwerkexploitanten verlenen uiterlijk twee weken vanaf de datum van ontvangst van het schriftelijk verzoek de gevraagde informatie onder evenredige, niet-discriminerende en transparante voorwaarden". Het normale GIPOD-systeem kent namelijk geen wachttijd van twee weken: zodra de informatie in GIPOD zit, kunnen anderen dit raadplegen.

Artikel 26

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/3 toe aan het GIPOD-decreet.

Dit artikel geeft gevolg aan artikel 5/2 van de BBC-richtlijn. De verplichting tot coördinatie geldt alleen wanneer de netwerkexploitant geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierde civiele werken uitvoert.

Een definitie van 'vergunning' is nodig omdat artikel 5 van de BBC-richtlijn bepaalt dat een verzoek tot coördinatie minstens één maand voordat het definitieve project wordt ingediend bij de bevoegde vergunningverlenende instantie, geformuleerd moet worden. De BBC-richtlijn verduidelijkt niet over welke vergunning het gaat. In de Vlaamse context kan het hierbij gaan over de omgevingsvergunning, de vergunning van het retributiedecreet of de toelating van het Onroerend Erfgoeddecreet. Belangrijk in dit kader is dat het GIPOD-decreet zelf voorziet dat synergieaanvragen voor werkopdrachten van categorie 1 uiterlijk 2 maand voor de start van de werken moeten ingediend worden.

Er zijn 4 situaties denkbaar:

- Er is geen omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist voor de civiele werken, eventueel wel een vergunning volgens het retributiedecreet (deze termijn is niet in tegenspraak met de termijn uit het GIPOD-decreet), en zeker een toelating volgens het Onroerend Erfgoeddecreet: het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli

2013 bepaalt in artikel 6.3.5 dat een beslissing over deze toelating binnen 30 dagen na de aanvraag moet genomen worden. Omdat de uiteindelijke termijn langer kan zijn dan de 2 maand uit het GIPOD-decreet: 1 maand voor de vergunningsaanvraag conform de BBC-richtlijn + 1 maand beslissingstermijn + de periode voor de werken effectief starten, moet de toelating volgens het Onroerend Erfgoeddecreet hier als referentie genomen worden om conform te zijn met de termijn uit de BBC-richtlijn;

- Er is alleen een vergunning volgens het retributiedecreet vereist. Deze vergunning moet ten laatste 30 dagen voor de aanvang van de werken aangevraagd en goedgekeurd worden. Dit betekent even lang als de 2 maand van het GIPOD-decreet.
- Er is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist voor de civiele werken. De termijn uit het GIPOD-decreet van 2 maand voor de aanvang van de werken kan geen conformiteit met de BBC-richtlijn garanderen omdat de omgevingsvergunning naar alle waarschijnlijkheid 2 maand voor de aanvang van de werken al ingediend en afgeleverd is. In deze gevallen wordt de omgevingsvergunning als referentie gebruikt.
- Er is geen enkele vergunning vereist, bv. soms bij de aanleg van infrastructuur op privédoein. In dit geval wordt de normale termijn van GIPOD, nl. 2 maand voor de aanvang van de werken, behouden

§2 bepaalt dat netwerkexploitanten minstens 2 keer per jaar hun jaarlijkse planning ingeven in GIPOD. Artikel 6/1 van de BBC-richtlijn vereist immers dat netwerkexploitanten informatie verstrekken o.a. over hun werken waarvoor binnen de 6 maand een vergunning zal aangevraagd worden. Het is ook de enige manier waarop de elektronische-communicatieoperator systematisch op de hoogte kan zijn van geplande vergunningsaanvragen en zo de termijn van 1 maand voor de aanvraag van de vergunning uit artikel 5/2 van de BBC-richtlijn kan respecteren.

Artikel 11, §2 van het GIPOD-decreet voorziet in 2° dat een initiatiefnemer een coördinatievergadering kan organiseren met als doel werkzaamheden in de zone van zijn werkopdracht op elkaar af te stemmen. Het artikel bepaalt dat de initiatiefnemer hiertoe minstens de wegbeheerders, de maatschappijen voor geregeld vervoer en de beheerders van kabels en leidingen uitnodigt, voor zover de synergie-interessezones van deze partijen overlappen met de zone van de werkopdracht van de initiatiefnemer. Dit artikel blijft relevant, ook in het kader van de BBC-richtlijn en wordt daarom in §3 herhaald, aangepast aan de context van de BBC-richtlijn.

Artikel 5/2 van de BBC-richtlijn voorziet in het laatste lid nog dat lidstaten regels kunnen vaststellen voor de verdeling van de kosten die aan de coördinatie van civiele werken verbonden zijn. Bij de prijszetting moet erover gewaakt worden, zoals overweging (25) van de BBC-richtlijn aangeeft, dat de regeling geen verborgen staatssteun vormt. Dit is vooral relevant waar civiele werken geheel of deels met overheidsgeld bekostigd worden. Om er voor te zorgen dat, daar waar civiele werken met Vlaamse overheidssteun gerealiseerd worden, de overheidssteun overal op dezelfde wijze wordt ingezet (o.a. voor het deel van die steun dat voor coördinatie wordt ingezet), wordt een §4 in dit artikel opgenomen, dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid biedt hierover een regeling op te

maken. Binnen de sector wordt een verdeelsleutel voor de kosten voor de coördinatie van de civiele werken gehanteerd die opgesteld werd door de VRN (Vlaamse Raad voor Netwerkbeheerders).

Indien zou blijken, op basis van geschillen m.b.t. de coördinatie van werken dat deze regeling niet of niet meer voldoet, dan kan de Vlaamse Regering zelf deze prijszetting gaan regelen.

§5 voorziet een uitzondering voor kritieke nationale infrastructuur, conform de mogelijkheid van artikel 5/5 van de BBC-richtlijn. Als het federale niveau immers zou beslissen dat het onveilig is informatie te delen over bepaalde kritieke infrastructuur, overeenkomstig artikel 4/7 van de BBC-richtlijn (zie artikel 8 van dit decreet), heeft dit onvermijdelijk ook repercussies op de coördinatiemogelijkheden. Het is zeer onwaarschijnlijk dat coördinatie, waarvoor overigens ook de informatie van artikel 4 van de BBC-richtlijn noodzakelijk is, in dat geval wel veilig is. Ook hier krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid hier 'Vlaamse' kritieke infrastructuur aan toe te voegen.

De Raad van State merkt in dit verband op dat een dergelijke vrijstelling, overeenkomstig de BBC-richtlijn, met redenen moet worden omkleed, dat de belanghebbende partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om opmerkingen te maken en dat deze vrijstellingen aan de Commissie moeten worden meegedeeld. De motivatie is hierboven opgenomen. Deze zal meegedeeld worden aan de Commissie. Alle belanghebbende partijen zijn meerdere malen geraadpleegd over de gehele ontwerp tekst:

- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrac, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven.

Artikel 27

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/4 toe aan het GIPOD-decreet.

Voor geschillen over de coördinatie van civiele werken en transparantie van geplande civiele werken in het kader van de BBC-richtlijn wordt, naar het voorbeeld van Brussel en Wallonië een eigen Vlaamse geschillencommissie opgericht.

De BBC-richtlijn vereist dat de nationale instanties voor geschillenbeslechting juridisch en functioneel onafhankelijk zijn van de netwerkexploitanten.

De IGB zal bestaan uit volgende leden:

- 1° drie leden van de Raad van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie;
- 2° één lid van de Vlaamse Regulator voor de Media (Vlaamse Gemeenschap);
- 3° één lid van de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (Franse Gemeenschap);
- 4° één lid van de Medienrat (Duitstalige Gemeenschap);
- 5° twee leden aangewezen door de Vlaamse Regering;
- 6° twee leden aangewezen door de Waalse Gewestregering;

7° twee leden aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, waarvan één Nederlandstalige en één Franstalige.

Om de aldus opgebouwde deskundigheid maximaal in te zetten zal de Vlaamse Geschillencommissie allereerst de 2 leden bevatten, die door de Vlaamse Regering aangewezen zijn om te zetelen in het IGB. Gezien de helft van de leden van de IGB deskundig zijn op het vlak van telecom of media, is het best dat deze 2 leden, aan te wijzen door de Vlaamse Regering, vertrouwd zijn met niet-telecom netwerken. Omgekeerd zal het derde lid van de Vlaamse Geschillencommissie iemand zijn die vertrouwd is met media.

De partijen dragen volledig de kosten van de werking van de geschillencommissie. Dit omvat onder andere de administratieve kosten, de kosten van deskundigen en eventuele vergoedingen voor de leden van de geschillencommissie. Dit is in overeenstemming met artikel 10/2 van de BBC-richtlijn dat onder meer stelt dat de lidstaten kunnen bepalen dat de instantie voor geschillenbeslechting vergoedingen kan vragen ter dekking van de kosten voor het verrichten van de haar toegewezen taken.

In het nieuw ingevoegde artikel 16/4, §1, wordt op vraag van de Raad van State verduidelijkt dat het gaat om een van de partijen, betrokken bij het geschil, die een verzoek bij de geschillencommissie kan indienen.

De Raad van State vraagt in haar advies naar de verhouding tussen de procedure voor de geschillencommissie en een eventuele procedure voor de rechtbank. Voor deze kwestie is contact opgenomen met de Europese Commissie, die antwoordde dat de onderlinge verhouding tussen beide procedures tot de vrijheid van de lidstaten behoort. In navolging van de suggestie van de Raad van State is toegevoegd dat de procedure voor de geschillencommissie voorrang heeft op een eventuele gerechtelijke procedure. Dit lijkt het meest logisch omdat de procedure voor de geschillencommissie een kortere, eenvoudigere procedure is.

Artikel 28

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/5 toe aan het GIPOD-decreet.

Dit artikel regelt de procedure voor de geschillencommissie.

De Raad van State merkt op dat niet voorzien is wat er dient te gebeuren als de tweederdemeerderheid niet bereikt wordt. Een dergelijke regeling is ook niet voorzien in het samenwerkingsakkoord, dat eveneens voorgelegd werd aan de Raad van State. In haar advies 60.720/VR van 31 januari 2017 over dit samenwerkingsakkoord maakte de Raad van State hier geen opmerking over. Voor de geschillencommissie in het kader van het GIPOD-decreet is het, in tegenstelling tot de IGB, daarenboven moeilijker, als niet onmogelijk om een alternatieve oplossing te vinden, omdat de geschillencommissie in het kader van het GIPOD-decreet maar uit drie leden bestaat.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is paragraaf 2 gewisseld met paragraaf 1 en verduidelijkt de nieuwe paragraaf 1 welke gegevens en stukken moeten worden opgenomen in of gevoegd bij het verzoekschrift.

Daarenboven verplicht het eerste lid het verzoek in te dienen via betekeningwijzes, waarvan de datum met zekerheid kan worden vastgesteld en is een termijn bepaald om het verzoekschrift te vervolledigen met de ontbrekende stukken.

Paragraaf 3 van dit artikel is tot slot meer aangepast aan de bewoording van de artikelen 5/4 en 6/4 van de BBC-richtlijn, zoals gesuggereerd door de Raad van State.

Artikel 29

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/6 toe aan het GIPOD-decreet.

Dit artikel regelt het beroep tegen beslissingen van de geschillencommissie, conform artikel 10/6 van de BBC-richtlijn, dat bepaalt dat tegen elk besluit van o.a. de nationale instantie voor geschillenbeslechting beroep kan aangetekend worden bij een gerechtelijke instantie, overeenkomstig de nationale wetgeving. Het Marktenhof is hiervoor aangeduid naar het voorbeeld van het Samenwerkingsakkoord. Dit is een nieuwe sectie binnen het Hof van Beroep te Brussel, ingesteld met de wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie. Het is de bedoeling dat deze sectie kennis neemt van gereguleerde marktzaken. Omdat het Samenwerkingsakkoord deze sectie aanduidt als bevoegde sectie en omdat de Richtlijn verantwoord wordt vanuit de doelstelling om de interne markt te bevorderen, lijkt deze sectie ook hier de meest aangewezen beroepsinstantie.

Parallel aan het beroepsmechanisme dat met het Samenwerkingsakkoord wordt ingevoerd ten aanzien van beslissingen van de IGB, voert dit decreet een beroepsmechanisme tegen de beslissingen van de geschillencommissie in bij het Marktenhof zetelend zoals in kort geding. Als dit decreet expliciet geen beroepsinstantie zou aanduiden, betekent dit immers dat beroepen tegen beslissingen van de geschillencommissie, die administratieve rechtshandelingen zijn, terechtkomen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De aanwijzing van het Marktenhof kadert in de uitoefening door het Vlaamse Gewest van een impliciete bevoegdheid in de zin van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen. Het is strikt noodzakelijk voor de uitvoering van bepaalde en adequate beroepsmogelijkheden tegen de beslissingen van de geschillencommissie. De bevoegdheid van het Marktenhof verandert hier niet door omdat bewust niet ingegrepen wordt op de procedurele regels uit het gerechtelijk wetboek. De weerslag van de betrokken bepaling is bijgevolg marginaal.

Het beroep tegen de beslissingen van de geschillencommissie bij het Marktenhof biedt de volgende voordelen:

- een bundeling van specialisatie van het Marktenhof gezien het Samenwerkingsakkoord de beroepen tegen beslissingen van het IGB ook toewijst aan dit Hof;
- de invoering van een effectief annulatieberoep bij een rechtsmacht die de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van alle vragen in feite en in rechte;
- eenvormigheid van de rechtspraak;

- vereenvoudiging van de beroepsmogelijkheden ter zake;
- snelheid van de procedure.

Dit leidt tot de conclusie dat de toewijzing van de bevoegdheid kennis te nemen van de beroepen door het Marktenhof volkomen beantwoordt aan de vereisten inzake de impliciete bevoegdheden, zoals bepaald door artikel 10, BWHI.

In de eerste zin van het tweede lid is 'hoger beroep' vervangen door 'beroep', zoals voorgesteld door de Raad van State.

Daarenboven is in het laatste lid van het nieuwe artikel 16/6 voorzien in een mogelijkheid voor het Marktenhof om de bestreden beslissing te schorsen, zoals gevraagd door de Raad van State.

Artikel 30

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/7 toe aan het GIPOD-decreet.

Artikel 11 van de BBC-richtlijn verplicht lidstaten sancties te voorzien voor inbreuken op de bepalingen uit de richtlijn. Sancties, die doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn. Artikel 11 van dit decreet voorziet de sancties voor de sector-overschrijdende bepalingen. Dit artikel 16/7 voert in het GIPOD-decreet de sancties in voor inbreuken op de nieuwe artikelen 16/1 tot en met 16/3 uit datzelfde GIPOD-decreet.

De opmerking van de Raad van State over artikel 10 geldt ook hier in die zin dat telkens verduidelijkt moet worden dat het om een 'definitieve' beslissing' van het IGB of een gerechtelijke instantie gaat. Het artikel is in die zin aangepast.

De Raad van State vraagt zich af hoe het bestuur dat de geldboete kan opleggen, kennis zal krijgen van de beslissing van de IGB of van de gerechtelijke instantie. Er is een extra lid toegevoegd aan dit artikel dat de kennisgeving regelt voor wat betreft de gerechtelijke instanties. Een zelfde bepaling voor beslissingen van het IGB is overbodig omdat er twee leden voor Vlaanderen zetelen in de IGB en artikel 8, §4 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de IGB slechts rechtsgeldig kan beslissing o.a. wanneer minstens één lid aanwezig is van het gewest, waar het geschil zich voordoet. Volgens artikel 26 van dit decreet maken deze twee leden van de IGB ook deel uit van de geschillencommissie, opgericht in het kader van het GIPOD-decreet.

Er is een derde paragraaf toegevoegd, die voorziet in een beroepsmogelijkheid in volle rechtsmacht bij de Raad van State tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete, zoals gevraagd door de Raad van State.

Artikel 31

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16/8 toe aan het GIPOD-decreet.

Dit artikel verwijst voor de procedurele bepalingen in verband met de administratieve geldboete naar artikel 16, §2 en §3 van het GIPOD-decreet, met uitzondering van het tweede lid van artikel 16, §2. Dit laatste is een correctie op de oorspronkelijke tekst naar aanleiding van een opmerking van de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen
en Armoedebestrijding

Liesbeth HOMANS